

NİSAN AYINDA GÖK YÜZÜ

Alper ATEŞ

İlkbahar aylarında gök yüzünü gözleyenler, dış uzayın derin boşluğu ile karşılaşsalar. İlkbahar aylarında gök yüzünde Yengeç, Aslan, Başak ve Çoban takım yıldızları görülebilir.

Yengeç (Cancer) takım yıldızıyla gezimize başlayalım.

Ari kovanı yıldız kümesi (M 44): Yengeç takım yıldızının bu kalabalık yıldız kümesi, çıplak gözle bile seçilebiliyor. 30 ışık yılı çapında olan bu yıldız kümesi, 500 ışık yılı uzaklıkta. Galile bu kümeyi gözlediği zaman, yıldızların çokluğu ve parlaklığı karşısında çok etkilenmiş. Küçük teleskobuyla tam 36 yıldız saymış.

M67: Ari kovanı kümesi gibi M67'de bir açık yıldız kümesi. Bize olan uzaklığı 2500 ışık yılı. M67 yıldız kümesi, 10 x 30'luk dürbünlerle sılık bir bulut gibi görülebilir.

Iota: 1782'de Herschel tarafından keşfedilen Iota, sarı ve mavi renkli iki güneşin oluşturduğu bir yıldız sistemi. 10 x 50 lik bir dürbünle bu iki yıldızı ayırt edebilirsiniz.

Yengeç takım yıldızındaki gezimizi bilirdikten sonra, biraz güneyde ikisi parlak 7 yıldızın oluşturduğu bir yumak göze çarpıyor. Bu, Hidra (Su Yılanı)'nın başı. Su Yılanı Hidra, tüm gök yüzündeki en büyük takım yıldız. Baş Yengeç'in altında, gövdesi ise Aslan ve Başak takım yıldızlarının güneyinden geçerek Terazi'ye kadar uzanıyor. Fakat Su Yılanı'nı oluşturan yıldızlar pek parlak olmadıkları için kolay ayırt edilemiyorlar.

Yengeçin doğusunda, burçlar kuşağının en gösterişli takım yıldızlarından Aslan (Leo) yer alır. Aslan, pek çok takım yıldızın aksine, ismini aldığı şeye ger-

çekten çok benzer. Epsilon ve Rasalas Aslan'ın başını; aldafera ve Algeiba boyun ve yeleğini; Regulus kalbini; Zosma ve Chort belini; Denebola ise kuyruğunu temsil eder.

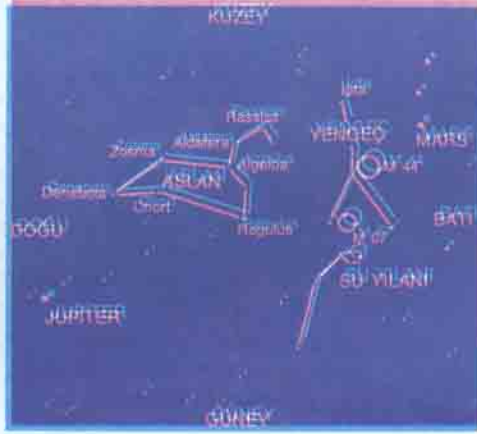
Regulus: 84 ışık yılı uzaklıktaki Regulus, Güneş'in 140 katı bir güçle ışıyor. Regulus'un çevresinde dönen ikinci bir yıldız daha var. Bu yıldız, dürbün ile görülebilecek parlaklıkta fakat Regulus'tan uzakta. Bu nedenle gözlem listemizde yer almıyor.

Denebola: Aslanın ikinci parlak yıldızı olan Denebola, A sınıfı bir yıldız. Yüzey sıcaklığı 9000°C a yakın. Uzaklığı 40 ışık yılı.

İlkbaharda gök yüzünü süsleyen diğer takım yıldızları, önümüzdeki aylarda incelemeye devam edeceğiz. Fakat bu arada Başak takım yıldızı içerisinde yer alan Jupiter'i bu aydan başlayarak sürekli gözleyebileceğiz. Güneş sisteminin en büyük gezegeni olan Jupiter'i bulmak

hiçte zor değil. Geçenin ilk saatlerinde doğuda, gök yüzündeki en parlak cisim olarak görülecek. Jupiter'i dürbününüzle dikkatle gözleyin. Çevresinde bir çizgi üzerine dizilmiş 4 tane "yıldız" göreceksiniz. Bu yıldız gibi görünen gök cisimleri, Jupiter'in uyduları.

Bu ayın ilginç gök olayları ise şöyle: 6 Nisan: Jupiter, dolunay yaklaşması. 13 Nisan: Uranüs, sondördün evresindeki Ay yaklaşması. 16 Nisan: Sabaha karşı 5 civarında Satürn ve hilâl yaklaşması. 19 Nisan: Sabaha karşı 5 civarında Venüs ve Ay yaklaşması. 24 Nisan: Güneş batıktan hemen sonra hilâl ve diğer yıldız kümesi yaklaşması. 29 Nisan: Mars, ilkdördün evresindeki Ay yaklaşması.

Bunun üzerine bölünür, bir dişi çıkar ondan. Enit-harmon'dur bu. Los, onu kucaklar, Orc, yaşam ateşi, doğar. Los ve karısı, Orc'un, ateşin, yaşam enerjisini kısıncır ve dağın tepesine götürüp, bağlarlar. Orc, bunun üzerine çığlık atar ve evrende her şey birbirine girer. Karmaşa doğar. Urizen bunu ısıtır ve yanıt verir. Urizen'in yanıtı, ölçme bilimini doğurur. Öykü, böylece sürer gider... Cinler çarpışıp durur, etkilerini dünyadaki değişikliklerle duyarız.

Şu anda, acaba dünyaya Urizen mi egemendir? Los mu? Kavga sürüyor mu dersiniz? Newton'un saat gibi çalışan evrenine karşı, Blake, kavga ve gü-rültü ile, cinlerle dolu bir evren sunuyor. Saçmal-

yor mu dersiniz? Bakın Newton'un resmine yeniden, Urizen kâğıdı aydınlatıyor. Resmin karanlık yerlerinde Los'un çığlığını duyuyor musunuz? Orc'un çığlığını. Blake bize insanın çok buyutlu görülmesi gerektiğini söylüyor. İnsan yalnızca akıl değildir. İşin ilginç yanı, bunu söyleyen de akıldır. Akılla duyuları, düşüncü, bedensel istekleri, zaman zaman çatışacak, zaman zaman uyum içinde olacaktır. Newton'suz Blake eksiktir. Blake'siz Newton da. Yaşarken, gerçekliğin en azından bu iki birbirini bütünleyen yanını görmek gerekir. Güvenin gözünüze. Gözünüz önünüze yepyeni dünyalar açabilir. Newton'un da, Blake'in de görmediğini görebilirsiniz. Tutun son-suzluğu avuçlarınızda!